

Jutranja izdaja.

216. številka.

V Ljubljani, v ponedeljek, dne 8. avgusta 1910.

Cena 4 vinarje.

Letnik XLIII.

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12—
pol leta	6—
četr leta	3—
na mesec	1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kaaflova ulica št. 5. (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posebna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18—
pol leta	9—
četr leta	" 450
na mesec	" 1-60
Za inozemstvo celo leto	" 28—

Upravljanje: Kaaflova ulica 5. (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Poslane Udržal o položaju.

Praga, 8. avgusta. V glasili češke agrarne stranke »Venkov« se bavi v nedeljski številki češki agrarci Udržal s politično situacijo. Poslane Udržal se najprvo pritožuje, da Čehi še vedno niso enotni v naziranju glede postopanja proti Nemencem. Slovanska Enota navzlie vsem poskusom ni mogla združiti v sebi vseh slovanskih narodov. Na drugi strani se pa zopet »Slovanski Enotik« predlaiva, da je premalo češka. Treba bo skoraj resno premisliti in določiti, ali je zveza z ostalimi slovanskimi narodi za Čehi ugodna ali ne in to se more zgoditi še pred jesenskim državnozborskim zasedanjem. Udržal je mnenja, da je zveza Čehov z ostalimi Slovani vsekakso potrebna. Udržal nato utemeljuje potrebo revizije enotnega češkega programa, ki mora biti tak, da je vsaj v glavnem za vse češke stranke sprejemljiv in skupen. Kako se bodo do jeseni stvari razvile, si Udržal še ni na jasnom. Pričakovati se sme, da bodo konsolidirane razmire na Ogrskem vplivale tudi na konsolidacijo razmer v Avstriji. Iz tega pasusa je razvidno, da nameavajo češki agrarci odstopiti od obstrukcijske taktike v prihodnjem državnozborskem zasedanju. Končno izjavlja Udržal, da ne veruje v tem, ki trdijo, da se državni zbor v neugodnem slučaju razpusti.

Čehi se udeleže pogojno vsekatoliškega shoda v Inomostu.

Brno, 8. avgusta. »Našinec« glasilo češkega klerikalnega poslancega Hrubana, potrjuje vesti, da je razglasil klub čeških klerikalnih poslancev, da se Čehi udeleže vsekatoliškega shoda v Inomostu samo v tem sluju, ako bodo na shodu pripuščeni tudi češki referati.

Nemška agrarna banka v Galiciji.

Praga, 8. avgusta. Gališki Nemci nameravajo za odgovor na poljsko-grunvaldske slavnosti ustanoviti v Galiciji nemško agrarno banko, katero glavna naloga bi bila kolonizacija Nemcev v Galiciji.

Protestni shod N. D. O. v Trstu.

Trst, 8. avgusta. Včerajšnji protestni shod, katerega je sklicala N. D. O. v svrhu protesta proti prepovedi nameranega izleta N. D. O., v Pulju, je bil tako dobro obiskan. Udeležilo se ga je nad 2000 zborovalcev. Ogorčenje, ki je vladalo med zborovanjem med zborovalci, je nepopisno. Vsi udeležencei shoda trdijo, da takega pojava ogorčenja še niso videli na nobenem shodu. Vladrega zastopnika so sprejeli zborovalci z oglušljivim žvižganjem, nekateri so hoteli vladnega komisarja celo dejansko napasti. Le nekaterim trezim članom N. D. O. se je zahvaliti, da se je preprečilo, da vladni zastopnik ni bil dejansko napaden. Dr. Mandić je kot glavni govornik strahovito napadal vojno upravo, ki se vmešava, po tem slučaju sodeč, v za-

deve, katere pripadajo v področje politične oblasti. Obenem se je obrnil tudi proti namestiški policiji. Zborovalci so z raznim, kako pikrimi medkljici sledili izvajanjem govornika. Vladni zastopnik je radi tega moral večkrat poseči vmes in zagroziti z razpustom shoda. Od shoda je bila sprejeta resoluteja, v kateri se ostro obsoja vmešavanje vojaštva v strogo politične zadeve. Sklene se namreč kljub temu prirediti izlet v Pulj in sicer meseca septembra. Po končanem zborovanju je šlo kakih 6 do 700 zborovalcev po ulici Chiosa. Večedusi mimo kavarno Chiosa in po ulici Stadion proti spomeniku Rosetti. Pred kavarno Chiosa je bil nastavljen velik kordon policije. Radi tega so demonstranti pred kavarno zbranim Italijanom dali duška svojemu ogorčenju samo z žvižganjem in z Italijanom sovražnimi klici. Demonstranti se peli po ulici Stadion slovenske narodne pesmi in so bili namenjeni iti pred Rosettijev spomenik in sneti raz njega pterozobao italijansko zvezdo. Policia pa je to namero demonstrantov preprečila. Po dnevi potem ni prišlo do nobenih nadaljnjih demonstracij. Precejšen vzrok, zakaj se demonstracije niso tudi popoldne nadaljevale, je to, da je celo popoldne v Trstu deževalo.

Demonstracije v San Sebastjanu na Španskem.

Madrid, 8. avgusta. Demonstracije v San Sebastjanu so se pričele že v soboto zvečer okrog 10. ure. Nekateri klerikalni demonstranti so vpili po ulicah: »Proč s Španskem! Živio papež!« Množica je po ulicah glasno protestirala proti španski vladni. Policia je pričenjala demonstrante razganjati. Pri tem je prišlo do pretepa. Policia je šele ob 3. zjutraj komaj udušila demonstracije. V celem je bilo pri teh demonstracijah aretiranih 44 oseb. V predmetju Centro Vasca se je nastanilo v neki hiši mnogo klerikalnih demonstrantov. Policia je vdrla v dotično hišo in našla mnogo kmetov, ki so bili eboroženi s puškami in patroni. V celem je bilo pri tem aretiranih 132 ljudi.

Madrid, 8. avgusta. Odpoved demonstracij je vplivala na današnji njih razvoj. V San Sebastjan je prišlo razmeroma malo demonstrantov. Vse ulice in pristanišče je bilo zasedeno po policije in vojaštva. Po ulicah je bilo zbranega mnogo občinstva, ki pa se je zadržalo popolnoma mirno. Velik del demonstrantov, namejenih v San Sebastjan, je zvedel o preklicu demonstracij še medpotoma v vlakih. Zato so ostali kmetje v okolici mesta in se potem vrnili zopet domov.

Madrid, 8. avgusta. Po celem Španskem vladu grozno zanimalo za poročila o demonstracijah v San Sebastjanu. Navzlie odpovedi demonstracij se je namreč batil, da pri temperamentnosti Špancev vendarle pride do demonstracij. Na redakeje tu-

kajšnjih večjih listov prihajajo neprestano brzjavna vprašanja o dogodkih v San Sebastjanu in glede morebitnih tamošnjih demonstracij.

Madrid, 8. avgusta. Ministrski predsednik Canalejas se je izjavil, da je vladla mnenja, da so se nekateri cerkev, v katerih so duhovniki bujškali proti Španski, spremenile v prave politične klube. Ministrski predsednik bode v tem času odredil vse potrebne korake. V več krajih se je zgodilo, da so pri takih pridigah v cerkvi navzoči državni uradniki zapustili demonstrativno cerkev.

Madrid. 8. avgusta. Ministrski predsednik Canalejas je zagrozil velikemu katoliškemu društvu »Julia«, da bode v slučaju demonstracij v San Sebastjanu razpuščeno, njegovi voditelji pa da bodo stavljeni pred sodišče radi pozivanja ljudstva k uporu. To je tudi pravi vzrok, zakaj se klerikale napovedane demonstracije odpovedali.

Madrid, 8. avgusta. Ministrski predsedniku Canalejasu prihajajo iz cele Španske brzjavke, v katerih se mu častita, da je tako energetično preprečil namerovane demonstracije v San Sebastjanu. Nedeljski konservativni listi napadajo ministrskega predsednika in vladu, češ, da je izdal za tako malenkostne demonstracije preostre odredbe, katerih nikakor ne morejo odobrat.

San Sebastjan, 8. avgusta. V San Sebastjan so pričeli prihajati že v soboto popoldne kmeti iz severnih krajev Španske. Vodili so jih njih duhovniki. Ko so prišli v mesto, so zapazili, da je vse mesto od vojaštva zasedeno. Duhovniki so radi tega bežali in zapustili od njih zapeljane kmete. Ubogi kmeti so bili tako brez svojih vodnikov in so v velikem strahu pričakovali, da se jih postrelji. Sele po posredovanju vladnih organov se je posrečilo kmete pomiriti in jih poučiti, da se jim ničesar ne zgoditi, ako ne demonstrirajo. Nato so kmeti odhajali trumoma domov.

San Sebastjan, 8. avgusta. Uradno se je izdalno snoči poročilo glede pretečih nemirov v San Sebastjanu, da je bilo v mestu celi dan mirno. Živahnje gibanje na ulicah je bilo pripisovati okoliščini, da je bila tedaj v San Sebastjanu bikotorba.

Spor med Turčijo in Grčko.

Carigrad, 8. avgusta. V vlačnih krogih se naglaša, da bi imela kandidatura posameznih poslancev iz Krete v grško narodno skuščino tako resne posledice med Tuško in Grško.

Postopek turške vlade z Grki v Macedoniji.

Atene, 8. avgusta. V tukajšnjih uradnih krogih se zatrjuje, da se vedno bolj množe pritožbe o krutem postopanju turške vlade z Grki v Makedoniji. V distriktu Adrijanopol so vojaki vjeli več Grkov, jih trpinčili in enega celo usmrtili. V distrikta Seres so bili tudi napadeni trije grški kmetje in sicer zopet od vojakov.

Nemiri na Turškem.

Carigrad, 8. avgusta. Pri Janini je prišlo do boja med vojaki in neko vstaško četo. Načelnik čete je bil usmrčen.

Nemiri v Perziji.

Teheran, 8. avgusta. Mesto se nahaja v pravem bojnem stanju. Vse ulice so zasedene od policije in vojaštva. Ljudstvo se upira oddajati orožje, ker se je izkazalo, da je preobleka uporna politična stranka svoje pristaše v vojaško obleko ter na ta način odvzemala ljudstvu orožje, da ga vporablja v svoje lastne namene.

Seja rimske kongregacije.

Rim, 8. avgusta. Kongregacija za redne cerkvene zadeve je imela včeraj sejo, na kateri je poročal papežev državni tajnik Mery del Val o odgovornosti, ki ga je podala španska vlada na vatikansko noto. Pred sejo se je pogovarjal papež z nekaterimi kardinali o sedanjem položaju na Španskem.

Železniška nesreča.

Bukarešt, 8. avgusta. Pri Campani sta trčela skupaj dva vlaka, ki sta vozila petrolej. Vlakovodja je mrtev, 12 oseb je ranjenih.

XXII. glavna skupščina „Zvezne avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Nebroj občinstva iz mesta je pričakovalo goste, ki so se pripeljali s posebnim vlakom ob 1. uri 8 minut popoldan. Sprejem je bil nadvse prisoten. V imenu pripravljalnega odbora jih je pozdravil g. Matko, v imenu mesta župan g. J. Ogorutz in v imenu »Prosverte« in vso napredne akademične mladine iur. Ivo Legat. Predsednik »Zaveze« g. Jelenec se je zahvalil za prisoten sprejem in izrečene pozdrave. Na to so gostje odšli z občinstvom v mesto, ki je vse v narodnih zastavah.

Ob polu 5. je otvoril predsednik zborovanje delegacij v veliki dvorani »Narodnega doma«. Prav prisrčno je pozdravil delegate in delegatice, ki so prišli v tako lepem številu, kot odpolanci društva.

Lepa naloga učiteljskih društev, ki se shajajo in posvetujejo o uspešnem delovanju med narodom, razmotriva moderno metodo vzgoje, nje solnčno in senčnato stran. Skušajo vpeljati, kar povzdriguje učiteljstvo med ljudstvom in odstraniti, kar bi mu utegnilo škodovati. Prosvetno delo med ljudstvom je spas učiteljstva, spas učiteljskih društev.

Predsednik nadaljuje, da je treba reorganizacije učiteljskih društev, treba je zmanjšati okoliš, da se zmanjšajo stroški udeležbe in bo vsakemu omogočeno prihajati k zborovanjem. Nadalje pozivlja društva, naj pristopajo k učiteljski posojilnici in hranilnici in učiteljski tiskarni.

Zborovanje »Zvezne jugoslovanskih učiteljskih društev«. — Dr. Štefanec in velikačka propagata. — Kdo je Eisenberg? — Kdo je fo?

šopek više in sicer zlasti radi tega ne, ker je bila ženica s svojo vrtničko robo predraga. Naenkrat sem zaslišal v svoji neposredni bližini tako-le goroviti: »Ja, wissen's, ich möcht' etwas haben für meine Köchin, ja dons je njen god, aber was hübsches, no, sej vejo, kakšno bi rada. Nej mi no nar'dijo kaj tac'ga, wissen's aber nicht teuer, velik' ne špendiram. So zum auf den Tisch stellen. To bo vesela!« Po pravici povem, da sem kar ostrmel. Hitro sem plačal in odkorakal urnih nog proti domu. Kaj si je mislila dottična mama, ko je preprosto vrtnarico, ki znašati slabo bere in jedva piše slovensko — o nemščini seveda nima niti pojma — ogovorila v takem kuheljaju. Mogoče si je domišljevala, da velja za tem bolj nobel damo, čim več vpleta nemških izrazov v našo blagoglasno slovenščino, ki je čista najlepša. In vrtnarica! Debelo je gledala kupovalko, ki je gorovila nezumljiv jezik devete dežele. Čas bi že bil, da bi Slovenke gorovile slovensko!

Sokolski zlet celjski leta 1910.

Priprave za celjski zlet so v polnem teknu. Prostorno televadišče na Majdičevem travniku v Spodnji Hudinji bo skoraj dogotovljeno. Pri nas na Spodnje Štajerskem se vse pripravlja na veliki dan naš, ki obeta postati manifestacija vsega Slovenskega. Radi napadov se ni potreba bati, treznejši elementi iz nam nasprotnega tabora zmagujejo, vsaj se boje gospodarske škode. Trdno upamo, da bodo vsa slovenska sokolska društva častno zastopana pri otvoritvi našega »Sokolskega doma«. Bratje iz Kranjske, Koroške, Primorske in Trsta udeležite se naše slavnosti in pokažite z ogromno udeležbo, da cutite z nami, ki bijemo najhujši boj z našimi sovražniki! V nedeljo, dne 14. avgusta 1910, se naj zbore v Celju cela Slovenska! Na zdar!

»Sokol« I.

Poročilo o sokolski prireditvi na Selu pri Mostah je moralno radi posmanjanja prostora izostati. Priobčimo ga v večerni izdaji.

Policijske vesti.

Sumljiva moška.

Ko je v soboto ponoči okrog 11. ure sedel na klopi v bližini Koslerjeve pivovarne potnik Ivan Škafar, sta v bližini stala dva moška. Čez nekaj časa sta se mu oba približala in ga prijela vsak za eno roko, ne da bi kaj gorovila. Ker je Škafar začel v strahu na ves glas vptiti, sta zbežala proti Šiški.

Smolo je imel.

Včeraj popoldne je prišel Josip Orla, roj. 1858. v Podgori, občina Dolsko, obiskat svojega sina, kateri služi pri 27. domobranskemu polku. Ko je Orla šel po Domobranci cesti, mu je nasproti prišel stražnik in ga zaradi prepovedanega povratka v mesto aretoval. Orla je zelo nevaren tat in je šele prestal več mesecov kazni v Gradiški. Izročili ga bodo sodišču. — Policija je aretovala v noči od sobote na nedeljo 5 oseb; 2 zaradi pisanosti in poškodbe tujega imetja, 2 zaradi tepeža in 1 pa zaradi poneverjenja.

Iz sodne dvorane.

Okraino sodišče ljubljansko.

Iz trnovske kosarne. Hiša št. 21 v Cerkveni ulici je splošno znana pod imenom trnovska kosarna. Na posebno dobrem glasu ni, in skoro ne mine teden, da bi se ne obravnavala kaka zadava iz trnovske kosarne pred okrajnim sodiščem. Vzrok so večinoma otroci. Otroci v trnovski kosarni so namreč poredni, kakor sami satani. Da bi jih kdo mogel strahovati, na to še misliti ni — naroč, ravno oni strahujejo celo okolico in še celo starše. Prav posebno se odlikuje med njimi Fric Banovec. Če ga človek tako-le pogleda, niti ne izgleda tako divjaško, ampak kadar pride v kosarno med tisto otročjo bando, je pa takoj v svojem elementu. — Zadnjic so se namenili klatit jabolka. Banovec je vzel dolgo lato, nabil

je vanjo par dolgih žobljev in hajd na delo. Koliko je prinesel piena, o tem zgodovina molči, le to je dogzano, da se je z ono lato — ko je prišel domu — spravil nad druge otroke in jih z njo tolkel po glavah. Še čudno, da ni nobenega poškodoval. To čudno Banovčeve zabavo sta opazili dve gospodje iz hiše, in ker se jima ta zabava nikakor ni zdela umestna in pripovedljiva, sta šli na dvorišče interverirati. Prva je vzela Banovec nevarno lato in rok, druga ga je pa prav krepko potegnila za uho in z roko parkrat udarila tja, kjer hrhet izgubi svoje pošteno ime. Mladi gospod so bili zato seveda smrtno razjaljeni. Oče je sicer dejal, da je fant še premalo dobil, mati pa je izjavila resolutno: »Tolk mam zmerej časa, de ga sama nabijem!« Konč cele scene v trnovski kosarni je bil tak, da sta se obe gospode morali zagovarjati pred okrajnim sodiščem radi dozdevnih lahkih telesnih poškodb. Tiste, ki je fantu potegnila iz rok lato in ga z njo ošvrgnila okoli bedres, ni bilo k obravnavi; druga gospoda pa je bila oproščena, ker mlademu gospodu ni prizadejala nobene poškodbe.

Razne stvari.

* **Grozovit umor.** Iz S. Franciška poročajo o grozovitem umoru, katerega je izvršil nek Japonec. Na neki samotni farmi je bil umorjen najemnik Kendal, njegova žena in njegov sin. Japonski sluha je izginil. Policija ga zasleduje kot morileca. Sosedom se je čudno zdelo, da kar več dni nicesar ne slišajo o stanovanjih v farmi. Obvestili so policijo, in ta je preiskala farmo. Konji bi skoraj že od lakote poginili, prašiči so krulili, ker tudi že več dni niso dobili jesti. V peči med pepelom so dobili ostanke kosti moškega trupala. Sledovi nog so vodili do lame za pepel na dvorišču, kjer so tudi našli kosti farmarjeve žene. Po daljšem iskanju so dobili tudi ostanke sinove, in sicer v ognjišču. Tam so našli tudi poročni prstan in par uhanov.

* **Umrl vsed gadovega pika.** Blizu Heba na Českem je gad picil sina delavega Jožefa Gasnerja. Navzlie takojšnji zdravniški pomoči je otrok umrl.

* **V hiše so streljali.** Iz Petrograda poročajo: Artillerijsko šolsko brodovje je smatralo hiše predmesta Kopela pri Revalju za ciljni objekt in je začelo na nje streljati. Dve krogli ste priteleli v vrtove, tretja je pa prebila steno na posteljo nekega posestnika, ki je k sreči »pred pol ure vstal. Ostale krogle so poškodovale pokopališče. Med prebivalstvom je vladala grozna panika.

* **Štirje dijaki utonili.** Iz Budimpešte poročajo: Brat trgovca Ignacij Grünbauma iz Mateszalka je še s tremi drugimi dijaki utonil v ribniku bližnjega zdravilišča. Dijaki so se vozili po ribniku. Ker pa niso znali veslati, se je čoln prevrnil.

* **Torpedovka se je razletela.** Iz Petrograda poročajo, da je na torpedovki 102 blizu Kronstadta eksplodiral kotel. En podčastnik in štirje mornarji so ubiti, 15 mornarjev pa težko ranjenih.

* **Sovražnik žensk se obesil.** V Teplicah na Českem je dobila policija več ovadb, da proti večeru zasluje nek 50letni mož žene in dekleta, ter jih po obleki poliva z oljem, ter jih jim na to razreže. Aretirali so 50letnega rudarja Federleja. Priznal je, ter rekel, da po smrti svoje hčere ne more več trpeti žensk. Policija je aretovance zaprla. V zaporu se je pa obesil.

* **500.000 krov v časopisem pa-pirju.** V Budimpešti je našel nek tramvajski kontrolor v nekem vozu v časopisem papir zaviti zavoj, katerega je izročil, ne da bi pogledal sprevodniku, naj ga odda uradu za najdene stvari. Predno se je še to zgodilo, je pridrvel izvodček za vozom in nek gospod je zahteval zavitek. Legitimiral se je kot blagajnik nekega budimpešanskega denarnega zavoda. Izkazalo se je, da je v papirju 500 tisočakov. Kot plačilo je dal velikodušno sprevodniku — 40 K.

* **Požar v torpedovki.** Iz Petrograda poročajo: V Sebastopolju usidrana torpedovka »Dunaj« je začela goreti. Na ladji je bilo 12.000 kg piroksilina. Ker je bila velika nevarnost za grozovito eksplozijo, so čoln potopili, da tako pogase ogenj.

* **Potkraten umor in samomor.** Gasileci v San Francisku so bili te dni pozvani k nekemu požaru. Med potjo proti požaru se je pa menda omračil gasilec Burham um, kajti kar naenkrat je potegnil revolver ter na mestu ustrelil tri svoje tovariše. Nato je tekel domov, kjer je ustrelil svojo ženo, svojega otroka in končno še samega sebe.

* **Višji mestni poglavar.** Te dni je prišel v Debrecin gospod, ki je trdil, da je višji mestni poglavar iz Budimpešte in da ima nalog izslediti tatove, ki so vlonili v zastavljalnico v Košutovi ulici v Budimpešti. Policijskemu uradniku se je pa posrečilo, da je razkrinkal v možakarju nevarnega sleparja Štefana Siposa.

* **Predrzen tat.** Na neki berolinski pošti je hotela te dni neka kontoristinja dvigniti na ček 200 mark. Pristopil pa je h gospodični mlad človek, ki je rekel, da ji hoče pomagati. Zagrabil je za ček, ki ga je imela kontoristinja v roki ter stekel. Predrznega tatu niso mogli dobiti. Denarja seveda ne bo mogel dvigniti, ker se je takoj napravil potrebnih zaznamek.

Za prosveto.

Prvi pogoj za srečo vsakega naroda je izobrazba, prosveta. Kar je solnce za vesoljno naravo, to je izobrazba za narod. Brez solnca bi ne bilo življenja, ravno tako je narod brez izobrazbe mrtva igrača, s katero se igrajo samopasni izkorisčevalci in brezvestni sleparji po svoji ljubi volji. Da je to resnično, nam priča zgodovina na vsaki strani poveznice. Povsod, kamorkoli se ozremo, vidimo, da je manj izobražen rod podprt z izobrazljenejšemu. Pa ne samo na političnem, mnogo hujše se čuti neizobrazbo na gospodarskem polju. Kjer je narodna masa neizobražena, tam vlada revščina, kajti neizobražen narod se pusti odreti še za tisto, kar ima, tujam in domaćim pijavkom. Neizobrazba je prokletstvo za vsak narod. To uvidevajo napredni Slovenci, to uvideva tudi »Napredno gospodarsko društvo za šentjakobske okraje«, ki je priredilo včeraj popoldne pri Plankarju na Dolenski cesti veliko vrtno veselico v korist svojih društvenih knjižnic. Priznati se mora, da je bilo doslej delovanje »Naprednega gospodarskega društva za šentjakobske okraje« na gospodarskem polju zelo uspešno. Društvo je doseglo že marsikaj, in marsikaka stvar se bo še izvedla vsled prizadevanja imenovanega društva v korist soobčenom. Da se je društvo lotilo tudi pravstvenega dela, je pač vse pohvale vredno. Zeleti je le, da bi bilo društvo čim preje omogočeno otvoriti bogato knjižnico, iz katere se bo izvila prosveta v najboljšo kočo in v vsako družino šentjakobskega okraja. Treba je ljudstvu dati vsestranske izobrazbe, da se samo reši neznanje rimske more, ki leži kakor ogromna skala na masi slovenskega ljudstva. Zato pa dajte ljudstvu priložnosti, da se izobrazi, da pride do prosvete!

Dasi ni bilo vreme nič posebno vabljivo, se je sčasoma vendarle napolnil obširni Plankarjev vrt, ki je kakor nalač vstvarjen za take prizadevnosti. Vladalo je prav veselo vrvenje in živiljenje, k čemer je izdatno prispomoglo izborno izvajanje »Slovenske Filharmonije« in pa precizno petje tistega nevarnega društva, ki se je ob izletu v Belgrad navzelo za Avstrijo nad vse nevarnimi velikosrbskimi iridentističnimi idejami, pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.

Vse pa sta nadkrilila muzej in menežarija. Če bi ne bilo prav nobene druge zahube, bi bilo že samo to dovolj. Kdor je prišel v muzej in v menežarijo, se je prav od sreca nasmehnil. Takoj pri vstopu na levi strani je nas sicer obilil mrzel pot, kajti takoj prva stvar je bila tako grozna, da bi bil z primer »Slovenčev« redaktor Lampe padel vznak, mi pa

smo se polagoma vendarle ojunačili, da smo pogledali tisto stvar bolj natanko.

Bombi iz Belgrada, prave in pristne bombe, ki so jih poslali Srbi slovenskim iridentistom in veleizdajnikom, smo videli pred seboj in jih občudovali z lastnimi očmi. Bože moj, če bi jih bil videl Lampo, bi se bil tako ustrašil, da bi se bil na njem takoj zgodil — lurški čudež. In zraven bomb so bili srbski dinarji, lepi dinarji, skoro tako lepi, kakor tiste kronce, ki jih dobivajo klerikalci iz Kranjske šparkase in pa iz tistega dunajskega fonda, iz katerega se plačujejo — zaslužni patrijoti. In še marsikaj je bilo videti v muzeju. Videli smo na pr. tisto srajejo, ki jo je Anton Bonaventura svojeročno napravil za — Prešernovo muzo, pa je moral pozneje s tisto srajejo zagrniti — svojo rdečo brošuro. Občudovali smo dalje kranjske finance, Lampetove mline, čukovske sablje in pa ves tisti »ogromni« material, ki so ga klerikalci priborili za slovensko univerzo. Manjka samo še par opek in pa metle. Blagorodni gospod Gostinčar je obljudil, da bo podaril univerzi tisto zgodovinsko metlo, s katero je ravno takrat pometal po Zadružni zvezzi, ko ga je slovenski kmet izvolil — za državnega poslanca. Posebno pozornost je vzbujala belokranjska železnica, na kateri sedi značaj Šuklje, ki kaže Belokranje osle. Druga, zelo zanimiva karikatura je bil »Lov za ministrskim stolom«. Obe karikaturi sta izborno pogodeni in sta tudi naprodaj. Bilo je še mnogo zanimivosti, ki jih pa radi pomanjkanja prostora ne moremo navesti. Navedemo naj le še, da je bil v menežariji poleg drugih zanimivosti zelo lep krokodil, potem rujava in siva opica, menda iz Abesinije ali Senegambije, in medved s severnega tečaja, ki ga je Cook prideljal v Evropo. Da, resnično je lahko žal vsakemu Šentjakobčanu, ki je včeraj ostal radi oblačenega neba za zaduhlim zidovjem. Kdor se kesa, da je ostal doma, naj se spomni knjižnice šentjakobskega gospodarskega naprednega društva s kakim prispevkom, bodisi v denarjih ali v knjigah. S tem bo zadostil svoji narodni dolžnosti.

Za kratek čas.

Fajmošter Jaka: Čudno, kaj, da se dobe ljudje, ki ogenj jedo.

Fajmošter Miklavž: Prava reč! Saj se še taki dobe, ki vodo pijo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemček.

Stanovanje
v visokem pritličju s 3 sobami in vsemi pritlikinami se odda mirni stranki za novembrov termin. 94
Poizve se v Ilirske ulici 29, I. desno.

Boddina Klemencova naznanja
potreba srca vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest,
da je njih iskreno ljubljeni, dobrí
soprog, oziroma oče, tast, svak in
starí oče, gospod 95

Franc Klemenc

c. kr. uradni singa tobačne režije v p.
posete srebrnega zaslužnega križa,
vojne kolanje itd.

včeraj dne 6. t. m., v starosti 79 let,
previden s tolažili sv. vere, mirno
preminil.

Pogreb nepozabnega rajnika se
vrši danes, dne 8. avgusta t. l. ob
5. uri popoldne iz hiše žalosti, Tržaška
cesta št. 15, na pokopališče k
Sv. Križu.

Zadužne sv. maše se bodo brale
v župnijski cerkvi.

Bodi mu prijazen spomin!

V Ljubljani, 8. avgusta 1910.

Podružnica večjega trgovskega podjetja v Kranju sprejme takoj poštene in zgorovne

2637

gospode

za prodajo svojega, pri vseh rodbinah dobro vpeljanega in v vsakem gospodinjstvu zelo koristnega predmeta. — Visoka prodajna in incasso provizija. V slučaju zmožnosti lahko reflektojejo na boljše mesto s stalno plačo. — Pnudbe naj se poslijo pod „Bober zaslužek“ poštne ležeče, Kranj.

Lepo stanovanje

z balkonom, obstoječe iz 5 sob z vsemi pritiklinami, so odda za novembert termi. — Istotam se sprejme hišnik brez otrok.

Poizve se na Poljanski cesti št. 22, v pritičju na desno. 93

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavoso

v lastnem zadražnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18 je imela koncem leta 1909 denarnega prometa K 23,116.121-11
upravnega premoženja K 20,775.510-59

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim premetom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad K 20,000.000

Posuje na zemljišča po $5\frac{1}{2}\%$, z $1\frac{1}{2}\%$, na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{2}\%$, brez amortizacije; na menice po $6\frac{1}{2}\%$.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortiziranja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven rednej in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Usojam si vladivo opozoriti, da sem prevzel

9

glavno zastopstvo Prve češke življenske zavarovalnice.

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kulantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

„Trgovsko-obrtna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Uradni prostori: Šelenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po $4\frac{1}{2}\%$; rentni davki plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči račun; na zahtevo dobri stranki čekovno knjižico. — Daje posojila na najrazličnejše načine. — Ravnatom menjalnicu: zamenja tuj denar, prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko. — Eskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izdaja nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni pisarni.

10

Uradne ure vsak dan depoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Delniška glavnica:

K 5,000.000—

Stritarjeva ulica štev. 2.

Rezervni zaklad:

K 450.000—

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ čiste. — Kupuje in predaja vrednostne papirje vseh vrst po dnevnih kurzih.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu

Dolžnost

vsakega Slovence je, da sklene zavarovalno pogodbo bodisi za življenje, ali pa proti požaru le pri slovanski banki »SLAVIJI«.

Podpirajmo torej domač slovanski zavod, da more naloge, ki si jo je stavil, izpolniti v najširšem obsegu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

. . . Ogromni rezervni fondi K 48,812.787 — Jamčijo za popolno varnost. . .

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.

Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doča, otrokom.

Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.

Banka „SLAVIJA“ je res slovenska zavarovalnica z vseskozi slovansko - narodno upravo.

Banka „SLAVIJA“ gmočno podpira narodna društva, organizacije in prispeva k narodnim dobrodelnim namenom.

Banka „SLAVIJA“ stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva.

Vsa pojasnila daje drage volje

generalni zastop banko „Slavije“ v Ljubljani.

Slovenci!

Oklenimo se z vsemi močmi gesla: »Svoji k svojim!«

Osamosvojimo se na narodno - gospodarskem polju!

Ne podcenjujmo se! Bodimo odločni, mlačnost, obzirnost in nedoslednost, ki se čim huje nad nami maščujejo, morajo izginuti. Osvobodimo se tujega jarma!

. . . Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 3.

. . . Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov krov.

Obstoječih vlog nad 28 milijonov krov.

Rezervni zaklad nad 1 milijon krov.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso svojo močjo. Izguba vloženega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželnih vlad, izključeno vsaka spekulacija z vloženim denarjem.

Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo po $4\frac{1}{4}\%$, brez odbitka; nevzdignjene obresti se pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Posojila na zemljišča po 5% obresti in proti amortizaciji po najmanj $1\frac{1}{4}\%$ na leto. Daje posojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane litne domačne knjižnice, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa kreditne društve.

Lastalna in tisk »Narodne tiskarno«.